

Causes i conseqüències del descobriment d'Amèrica.

Podem parlar de diverses causes

1. Econòmiques i socials:

L'interès que hi ha pel comerç amb les Índies és clau. Fins el segle XV els europeus viatgen a Àsia principalment per terra, passant per Bizanci, però amb l'arribada de l'Imperi turc, aquesta via serà tancada, per la qual cosa s'hauran de cercar alternatives. Una alternativa és pel Mar Roig, però la més important serà la que es decideix des de Portugal, baixant per la costa africana per arribar a les illes de l'Índic.

Les rutes comercials amb Àsia es basaven principalment en la importació de matèries primeres com són espècies, teixits com la seda (d'aquí la ruta de les espècies o de la seda), ceràmica, esclaus....

En relació a les causes socials, hem de dir que des del segle XII i XIII Europa viu un moment de crisi provocat per fam, pestes i guerres per la qual cosa molta gent, des de les ciutats hi haurà un èxode a la recerca de millors possibilitats de vida, essent els destins Àsia i Àfrica per les notícies de que eren continents amb riquesa i sense els problemes que hi havia al continent europeu.

2. Descobriments tècnics i geogràfics

Hi haurà alguns avenços que possibilitaran els viatges d'ultramar. Són: l' astrolabi (instrument per determinar la latitud) caravel·la (vaixell que permetia navegar a vela), portolans (primers mapes realitzats a les costes dels continents), brúixola o sistemes de càlcul de distància entre Europa i les Índies. A això li hem d'afegir que Cristófor Colom havia llegit a un geògraf de l'Antiguitat anomenat Ptolomeu, qui feia càlculs sobre l'esfericitat de la Terra, pensament contrari a la tradició cristiana que suposava que aquesta era plana i que a l'oest de l'Atlàntic s'acabava el món.

3. Motius polítics.

La Corona de Castella i Portugal es disputaran l'ocupació de l'Atlàntic, principalment per qüestions comercials amb els territoris africans.

El seu enfrontament donarà lloc a alguns tractats que establiran un repartiment de les terres:

a) *Tractat Alcàçovas* (1479). Aquest tractat té origen a la guerra civil entre Isabel i Joana "la Beltraneja" per la Corona de Castella. Isabel serà la vencedora i a les capitulacions s'establirà que Portugal es quedava amb les zones descobertes i per descobrir de tot l'Atlàntic, des de les Canàries (exceptuant aquestes) cap al sud, fins arribar a Guinea.

b) *Tractat de Tordesillas* (1494). Portugal i Castella hauran d'arribar a un altre acord fent una divisió dels territoris conquerits, amb el punt de partida del meridià 46 i que deixava la part oriental, des de Cap Verd per Portugal excepte Canàries i la part occidental per Castella.

El descobriment.

Colom, qui ja havia demanat als portuguesos ajuda econòmica per la seva proposta, finalment convenç als Reis Catòlics de que és possible anar a les Índies per creuant l'Atlàntic.

Amb les *Capitulacions de Santa Fe* (1492) s'arriba a un acord pel qual Colom es convertia en almirall de l'oceà, virrei i governador dels territoris descoberts, i tenia el dret d'una desena part de les riqueses que es treurien de les terres conquerides.

Colom va realitzar 4 viatges en total, pensant sempre que havia arribat a les Índies i que no havia descobert un nou continent. La primera vista del "nou món" és el 12 d'Octubre, a El Salvador, data que es pren de referència com a dia de la "Hispanidad".

Conseqüències.

Podem dir que l'arribada dels castellans al nou continent suposarà la substitució del model de vida dels indígenes per les formes castellanen. Així, podem veure els següents aspectes:

L'administració dels territoris es farà a partir del sistema que hi havia a Castella. El *Consell de les Índies* s'encarregarà d'organitzar la societat i administrar les riqueses que des d'Amèrica arribarien a Castella. El Consell tenia competències legislatives, executives i judicials a les Índies

El *virregnat* serà la divisió administrativa de cadascun dels territoris en què es dividirà Amèrica (Nueva España, Perú...), governades per un virrei, que actuarà en nom del rei castellà.

Quant a l'organització econòmica es farà una explotació dels recursos a partir dels sistemes de l'Encomienda i la Mita.

L'*Encomienda* és el sistema d'explotació dels recursos agraris d'una manera semblant al sistema feudal europeu. D'aquesta manera els pagesos (indígenes) treballaven a una explotació agrària d'un Encomendero (senyor feudal, castellà). Així, els pagesos feien un pagament en tribus (treball, espècie o diners) a canvi de protecció i evangelització cristiana.

Per la seva banda, la *Mita* obligava als pagesos a treballar de manera obligatòria a les mines, certs períodes de l'any i que determinava l'encomendero.

Cal dir que l'arribada dels castellans suposarà mostrar i exercir una actitud de superioritat sobre la població indígena. D'aquesta manera se'ls explotarà, com hem vist, es farà canviar el model social, com per exemple amb l'evangelització (conversió al cristianisme), amb l'esclavitud i la consideració dels grups indígenes des d'un punt de vista racista.

Amb el regnat de Carles I es farà una demanda de millora d'aquestes condicions amb el que s'anomena les *Lleis noves* (1542) les quals prohibirien l'esclavitud, la feina de carregadors de mercaderies (tamemes), o el bon tracte als indis, entre d'altres.